

Info

Parlament ja inimõigused

Euroopa Parlamendi üks olulisemaid rolle on olla inimõiguste valvekoer nii ELis kui ka sellest väljaspool. Täiskoguistungil ajal korraldatakse regulaarseid arutelusid inimõiguste küsimustes kogu maailmas – viimati keskenduti Zimbabwe probleemile, Põhja-Korea põgenikele ja tsiviilkonfliktile Sri Lankal. Parlament võtab regulaarselt vastu ka resolutsioone, mis mõistavad hukka teatud olukordi või juhivad neile tähelepanu – viimati vastu võetud resolutsioon käsitles inimõiguste küsimust Hiinas.

Debatid ja resolutsioonid on tõhus viis, kuidas parlamendiliikmed tõmbavad rahvusvahelise üldsuse tähelepanu inimõiguste rikkumistele. Viimaste debattide ja resolutsioonide vaata-miseks klõpsake alltoodud viidetele.

Avalikud kuulamised: Parlamendi fraktsioonid ja komisjonid korraldavad humanitaarküsimus-tes sageli avalikke kuulamisi. Viimasel ajal on keskendunud olukorrale Ida-Timoris, Tiibetis ja Alžeerias.

Inimõiguste komisjon: Parlamendis tegutseb alaline inimõiguste alamkomisjon, mis vaatleb rahvusvaheliste seaduste selgeid rikkumisi. Parlament annab välja ka iga-aastasi raporteid inimõiguste olukorrast nii ELis kui ka väljaspool seda. Lisaks osalevad parlamendiliikmed väljas-pool liitu toimuvatel valimistel vaatlejatena, et tagada valimiste läbipaistvus.

Nõusolek või eriarvamus? Vastavalt seadustele on parlamendiliikmetel oluline trumppkaart kasutada. ELi lepingud sätestavad, et ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitavad koostöö-lepped ja teised “oluliste eelarvemõjudega” lepingud peab parlament enne ratifitseerimist heaks kiitma. Mis tähendab seda, et neid tuleb aruta-da ja see pakub hea võimaluse kokkuleppeid ja soovitavaid muutusi täpselt uurida. Septembri täiskoguistungil arutati koostöölepet Albaaniaga. Parlamendiliikmed toetasid lepet, kuid lisasid olulised hoiatused seoses korruptsiooniga võitlemise vajaduse ja seaduste rakendamise parandamisega.

Sahharov: Parlament annab igal aastal välja ka Sahharovi mõttevabaduse auhin-da.

Rahaline toetus: Mullu ELi eelarve üle toimu-nud tulistes vaidlustes oli oluline aspekt ka inimõiguste edendamise rahastamisel. Prae-guse Demokraatia ja Inimõiguste Euroopa Algatuse (EIDHR) töö jätkub uue programmiga, mis eeltulevatel aastatel edendab inimõigusi.

Inimõiguste ajalugu

Alates Euroopa Liidu asutamisest on inimõiguste valdkond toetunud Euroopa Inimõiguste konventsioonile (vastu võetud 1950) ja Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni Inimõiguste Deklaratsioonile aastast 1948. Need dokumendid on olulised teetähised Euroopa ja maailma maailmasõjajärgsel moraalsel ja filo-soofilisel taastamisel. ELi asutamislepped tugi-nesid vabaduse ja demokraatia, seadusesõna

austamise ja põhivabaduste kaitse põhi-mõtetele.

Debatid – kuidas valitakse teemad?

Arutelule tulevad teemad nimetavad parlamendi 7 fraktsiooni, parlamenti hõlmav delegatsioon, mis on 37 koos töötavast parlamendisaadikust moodustatud komisjon või rühm. Lõppotsuse debati põhiteema kohta teeb presidentide konverents (parlamendi president ja fraktsioonide juhid).